

Motie 'Zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten'

Indiener: Charlotte Brand (PvdA)

Agendapunt: 7.1. Raadsvoorstel Stadsbegroting 2026-2029 (85/2025)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 12 november 2025

Constateerende dat:

- De bestaanszekerheid van werkende ontheemde Oekraïners onder druk staat. 41% leeft van minder dan het fulltime minimumloon, waarvan de helft zelfs onder bijstandsniveau: 53% heeft te weinig om rond te komen, 46% precies genoeg en slechts 1% meer dan genoeg. 86% maakt zich zorgen over het hebben van genoeg geld in de toekomst; zelfs met alle vergoedingen die ontheemden op dit moment al krijgen;¹
- Er momenteel in de gemeente een 'eigen bijdrage' van werkende Oekraïners wordt geïnd;
- Dit bedrag al wordt opgelegd wanneer de ontheemde gelijk of meer verdient dan 115% van het leefgeld plus 115% van de eigen bijdrage;²
- Sinds 1 oktober jl. de eigen bijdrage verdubbeld is (van € 252,18 naar € 504,36 per huishouden), waardoor ontheemden nog verder onder financiële druk komen te staan;³
- Ontheemden vaak nog kosten hebben in Oekraïne, omdat ze bijvoorbeeld zorg voor iemand dragen (80% draagt zorg voor iemand in het thuisland);⁴
- Ontheemden een aparte juridische status hebben waardoor ze geen recht hebben op reguliere inkomensondersteuning uit de Participatiewet (zoals bijstand, bijzondere bijstand, individuele inkomensvoorschot);
- De ministeriële regeling gemeenten genoeg ruimte biedt om zelf te bepalen vanaf welk inkomen er een (gedeeltelijke) eigen bijdrage gevraagd wordt en/of het leefgeld (gedeeltelijk) wordt ingetrokken.⁵

Overwegende dat:

- Werken moet lonen en dat de huidige 115%-norm hier absoluut niet in voorziet;
- Het begrijpelijk is om een eigen bijdrage te innen van ontheemden die werken, maar dat het innen niet moeten leiden tot huishoudens die onder de armoedegrens terechtkomen;
- Het (gedeeltelijk) kwijtschelden van de eigen bijdrage niet tot extra kosten voor de gemeente leidt, maar dat deze op de begroting van het rijk komen;⁶
- Andere gemeenten zoals de gemeente Amsterdam ervoor kiezen om rekening te houden met de levenssituatie van ontheemden door vooraf te toetsen of het huishouden wel genoeg geld heeft om rond te komen voordat er een eigen bijdrage wordt opgelegd.

Roept het college op:

1. Om bestaanszekerheid voor ontheemde Oekraïners in Nijmegen op peil te brengen, doormiddel van ten minste de volgende maatregelen:
 - de eigen bijdrage pas op te leggen en het leefgeld pas in te trekken als het huishouden genoeg besteedbaar inkomen heeft om in hun levensonderhoud te voorzien, vergelijkbaar met de aanpak in Amsterdam.⁷
 - ontheemden zowel schriftelijk als mondeling te informeren over hoeveel geld zij nodig hebben voor een minimale huishoudbegroting, alsmede te vermelden dat de gemeente kan helpen als ze minder verdienen.

voor: 31
tegen: 6
aanvaard

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA Charlotte Brand 	GroenLinks 	Stadspartij Nijmegen 	D66
PvdD	SP 	VVD	CDA
Lijst De Vries – Kraaijeveld	ODV		

- ¹ Blaakman et al. (2024, december) *Financiële bestaanszekerheid van Oekraïense families in de gemeentelijke opvang* [Tussenrapport], p. 4. Geraadpleegd op 8 oktober 2025 van https://www.researchgate.net/profile/Martin-Blaakman/publication/390192320_Financiële_bestaanszekerheid_van_Oekraïense_families_in_de_gemeentelijke_opvang/link/s/67e3c16fe62c604a0d15c446/Financiële-bestaanszekerheid-van-Oekraïense-families-in-de-gemeentelijke-opvang.pdf Beiden getallen houden er rekening mee dat ontheemden bepaalde uitgaven niet hebben (zorgpremie, huur, etc.) en Blaakman et al. (2023), *Oekraïners in niemandsland: tussen bescherming en integratie*, p. 26 (figuur 14).
- ² Beleidsregels gemeentelijke opvang ontheemden Oekraïne gemeente Nijmegen 2025. Geraadpleegd op 8 oktober 2025 van <http://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR745078>
- ³ Blaakman, M (2025, juli). *Opinie: Maak werken niet nog lastiger voor Oekraïners*. Trouw. <https://www.trouw.nl/opinie/opinie-maak-werken-niet-nog-lastiger-voor-oekraïners-bf3ad80a/>
- ⁴ Blaakman et al. (2023), *Oekraïners in niemandsland: tussen bescherming en integratie*, p. 15 (figuur 7), p. 27.
- ⁵ Beleidsregels Eigen bijdrage Oekraïense ontheemden, artikel 2b lid 1 & 2. Er is juridisch ruimte omdat er wordt gesproken wordt over een al dan niet te bepalen 'onevenredige' situatie en 'blijft in elk geval achterwege'. Verder wordt ook in de handreiking van de Rijksoverheid het 'Beschikbaar (gezins)budget na betaling van de bijdrage' als factor benoemd om te spreken van een 'onevenredige situatie'.
- ⁶ Ministerie van Asiel Migratie (2025, juli). *Handreiking: Verhoging eigen bijdrage Ontheemden uit Oekraïne*, p. 14. Geraadpleegd op 8 oktober 2025 van <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2024/06/28/invoering-eigen-bijdrage-voor-ontheemden-uit-oekraïne/Handreiking+Verhoging+Eigen+Bijdrage+ontheemden+uit+Oekraïne.pdf>
- ⁷ Door gebruik te maken van het netto inkomen zoals gerapporteerd in *Suwinet* en de minimale huishoudbegrotingen van het *NIBUD* (aangepast o.b.v. van welke (on)kosten specifiek ontheemde Oekraïners wel of niet mee te maken krijgen; zie bijvoorbeeld Blaakman et al., 2024, p. 18-21), in een vergelijkbare methodiek zoals voorgesteld in *Visie Financiële Bestaanszekerheid*. Zie ook voetnoot vi en viii.